

Julkaistu 15.2.2008 1:31:37

Kivet kertovat kiehtovia tarinoita

PAULA HÄTÖNEN

Maaperä on kosmopoliitti, joka ei kunnioita ihmisen luomia rajoja. Geologian tutkimustulokset tuotteistettuna näyttelynä vievät meidät matkalle maapallon historian alkuun miljardien vuoden päähän.

Turun yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa avattu näyttely esittelee kiehtovasti kivien elämää.

Siis kivikö elää?

- Kyllä vain. Kun aikajana on tarpeeksi pitkä ja lämpötila sopiva, kivikin muuttaa muotoaan, vakuuttaa geologi **Ari Linna**, joka on yksi näyttelyn taustahenkilöistä.

Puutarhan seminaarihuoneen seinillä on neljätoista upeaa suomalaista ja virolaista kivimaisemaa kuvaavaa luontotaulua, vieressä ruudulla pyörii suomalaista peruskalliota ja sen muotoutumista vuosimiljoonien aikana kuvaava video ja lisätietoa aiheesta saa kosketusnäytöllä toimiva infokioski, jossa Saaristotieltä kohteita. Näyttelyä täydentävät posterit, joilla selvitetään Viron ja Suomen geologista pinnanmuodostusta.

Paitsi että esitellään maaperän kivijalkaa, näyttelyn tarkoitus on myös houkutella geoturismiin.

Suomenlahti erottaa kaksi toisistaan täysin erilaista geologista maaperää. Jääkausi muokkasi Suomen peruskallion näkyviin, mutta Viron peruskallio jäi edelleen sedimenttikivien eli erilaisten hiekka-, kalkki- ja savikivikerrostumien peittoon.

Aikanaan Etelä-Suomessakin on ollut samanlaisia kerrostumia, mutta jäätikkö ja eroosio kuluttivat ne pois.

- Suomalaisen peruskallion aika alkaa noin 1 900 miljoonaa vuotta sitten. Maaperämme on siten maapallon kivien keski-ikäistä joukkoa. Viron maaperä puolestaan on noin 600 miljoonaa vuotta vanhaa. Kallioiden ja vuoristojen syntymisessä jylläävät isot prosessit kun mannerlaatat törmäävät ja kohottavat milloin mitäkin aluetta, Linna kertoo.

- Näissä Viron pehmeissä kivilajeissa on säilynyt ikäänkuin arkistossa ikäjärjestykseen kirjautunut elämän jälkiä

TS/Jori Liimatainen

Ari Linna kertoo, että Virossa voi luonnossakin tavata muun muassa fossiileja. Taustakuvassa on Saarenmaalla rantaan huuhtoutuneita fossiileja.

TS/Jori Liimatainen

Erosion luoma taideteos Kostiveren karstialueella Virossa.

eri aikakausilta. Fossiileista pystyy näkemään esimerkiksi sen, milloin elämä siirtyi maalle ja milloin tulivat ensimmäiset kasvit, Linna esittelee.

Näyttelyn antia tukevista opaskirjasista saa tarkkaa tietoa, miksi kovassakin peruskalliossa voi olla aaltomaisia vaaleita raitoja tai tummia juomuja.

Tai millaisesta aikamatkasta maan sydämeen kertovat kallioleikkauksissa tai rantatörmässä näkyvät kivikerrostumat.

Tai tavallisella rantakävelyllä Saarenmaalla voi potkaista vahingossa miljoonien vuosien vanhaa fossiilia.

Ari Linnan haave on, että jo olemassa olevaa geologista tutkimustietoa voitaisiin hyödyntää laajemminkin ja siirtää sitä kaikkien saataville esimerkiksi nettiin.

Näyttely liittyy Etelä-Suomen ja Viron geoturismin kehittämishankkeeseen, jossa pyritään avaamaan alueen rikasta geologista historiaa suurelle yleisölle. Mukana siinä ovat muun muassa Turun yliopiston ja Tallinnan teknillisen yliopiston geologian laitokset.

Kivinäyttely avoinna 28.2. saakka joka päivä klo 10-17 Turun yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa, Ruissalon puistotie 215.

Julkaistu 15.2.2008 1:31:37

Copyright © 1996-2006 Turun Sanomat